

EKONOMİK, SOSYAL VE KÜLTÜREL HAKLAR ULUSLARARASI SÖZLEŞMESİ

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 16 Aralık 1966 tarih ve 2200 A (XXI) sayılı Kararıyla kabul edilip imza, onay ve katılıma açılmıştır. Sözleşme 27. maddeye uygun olarak 3 Ocak 1976 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Türkiye Sözleşmeyi 15 Ağustos 2000 tarihinde imzalamıştır. Sözleşme henüz Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanı tarafından onaylanmamıştır.

Başlangıç:

Bu Sözleşmeye Taraf Devletler,

Birleşmiş Milletler Antlaşması'nda ilan edilen ilkeler uyarınca insanlık ailesinin tüm üyelerinin niteliğinde bulunan onurunu ve eşit ve ayrılmaz haklarını tanımanın dünyada özgürlük, adalet ve barışın temeli olduğunu gözönünde bulundurarak,

Bu hakların insan kişiliğinin niteliğindeki onurdan kaynaklandığını bilerek,

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi uyarınca korkudan ve yokluktan arınmış özgür insan ülküsüne ancak kişisel ve siyasal hakların yanı sıra herkesin ekonomik, toplumsal ve kültürel haklardan yararlanabileceği koşullar yaratıldığında ulaşılabileceğinin bilincinde olarak,

Birleşmiş Milletler Antlaşması'na göre Devletlerin insan hak ve özgürlüklerine karşı evrensel saygıyı geliştirme yükümlülüğü üstlendiklerini dikkate alarak,

Başkalarına ve üyesi olduğu topluluğa karşı ödevleri olan bireyin, bu Sözleşmede tanınan hakların geliştirilip gözetilmesi yolunda çaba gösterme sorumluluğu bulunduğunu kavrayarak,

Aşağıdaki hükümlerde uzlaşmıştır;

BÖLÜM I

Madde 1

1. Tüm halkların kendi yazgılarını belirleme hakları vardır. Bu haktan ötürü, siyasal statülerini özgürce saptayarak ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerini özgürce gözetebilirler.

2. Tüm halklar, karşılıklı yarar ilkesine dayalı uluslararası ekonomik işbirliği ve uluslararası hukuktan doğan herhangi bir yükümlülüğü zedelemeksizin kendi doğal zenginlik ve kaynaklarını, kendi amaçları için özgürce kullanabilir. Bir halk, hiçbir koşulda kendi geçim kaynaklarından yoksun bırakılamaz.

3. Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, kendini yönetmeyen ve vesayet altında bulunan ülkelerin yönetiminden sorumlu olanlar da dahil, halkların kendi yazgılarını belirleme hakkının gerçekleşmesini özendirir ve Birleşmiş Milletler Antlaşmasının hükümleri uyarınca bu hakka saygı gösterir.

BÖLÜM II

Madde 2

1. Bu Sözleşmeye Taraf her Devlet kaynaklarının olanca tek tek ve özellikle ekonomik ve teknik uluslararası yardım ve işbirliğiyle bu Sözleşmede tanınan hakların giderek tam anlamıyla ve özellikle yasal önlemlerin benimsenmesi de dahil tüm uygun yollarla gerçekleşmesini sağlama amacıyla girişimlerde bulunmayı üstlenir.

2. Bu Sözleşmeye Taraf olan Devletler, bu Sözleşmede öne sürülen hakların ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal ya da başka bir görüş, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğuş ya da başka bir statü gibi herhangi bir ayırım gözetmeksizin uygulanacağını güvenceye bağlamayı üstlenir.

3. Gelişmekte olan ülkeler, insan haklarına ve ulusal ekonomilerine gereken özeni göstererek bu Sözleşmede tanınan ekonomik hakları kendi vatandaşlığında olmayanlara ne ölçüde sağlayacağını belirleyebilir.

Madde 3- Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, bu Sözleşmede öne sürülen tüm ekonomik, toplumsal ve kültürel haklardan erkeklerle kadınların eşit olarak yararlanma hakkını tanıır.

Madde 4- Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, bu Sözleşme uyarınca Devlet tarafından sağlanan haklardan yararlanma konusunda Devletin bu

haklara ancak özüyle bağdaşır olmak ve demokratik bir toplumda genel refahı yükseltmek üzere yasayla belirlenen sınırlamalar getirilebileceğini kabul eder.

Madde 5

1. Bu Sözleşmenin hiçbir hükmü, herhangi bir Devlet, grup ya da kişiye, burada tanınan hak ve özgürlüklerden herhangi birini ortadan kaldırmayı ya da Sözleşmede öngörülenden daha kapsamlı olarak sınırlamayı amaçlayan herhangi bir eylem ya da edimde bulunma hakkını verir biçiminde yorumlanamaz.

2. Bu Sözleşmenin kimi hakları tanımadığı ya da daha sınırlı bir ölçüde tanıdığı gerekçesiyle herhangi bir ülkede yasalar, sözleşmeler, düzenlemeler ve törelerle tanınmış ya da yürürlükte olan temel insan haklarından herhangi biri kısıtlama ya da aykırı davranış konusu olamaz.

BÖLÜM III

Madde 6

1. Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, herkesin özgürce seçtiği ya da benimsediği bir işte çalışarak yaşamını kazanma fırsatına sahip olma hakkını içeren çalışma hakkını tanıır ve bu hakkı korumak için uygun girişimlerde bulunur.

2. Bu Sözleşmeye Taraf bir Devletin bu hakkın tam olarak gerçekleşmesi amacıyla yapacağı girişimler; bireye temel siyasal ve ekonomik özgürlükleri sağlayacak koşullar altında kararlı ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmeyi ve tam ve verimli bir çalışmayı gerçekleştirmek üzere, politikalar ve tekniklerle mesleki ve teknik yönlendirme ve yetiştirme programları uygulamasını da içerir.

Madde 7- Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, özellikle;

a- Tüm işçilere, en azından;

Adil bir ücretle herhangi bir ayırım gözetmeksizin, özellikle kadınların erkeklerden daha düşük olmayan bir iş koşulunda eşit işe eşit ücret ilkesiyle çalıştırılmalarını güvenceye bağlayacak biçimde, eşdeğerde işler için eşit ücretlendirme;

Bu Sözleşmenin hükümlerine uygun olarak kendileri ve aileleri için insanca bir yaşam düzeyi sağlayacak bir ücret düzeni;

b- Güvenli ve sağlıklı çalışma koşulları;

c- Herkese kıdem ve yeterlik dışında hiçbir koşula bağlı olmaksızın işinde uygun bir düzeye yükselmek üzere eşit ilerleme fırsatı;

d- Dinlenme, boş zaman ve makul çalışma süresi ve ücretli dönemsel tatillerle resmi tatillerde ücret verilmesini sağlayacak adil ve elverişli çalışma koşullarından herkesin yararlanma hakkını tanır.

Madde 8

1. Bu Sözleşmeye Taraf Devletler,

a- Herkese ekonomik ve toplumsal çıkarlarının korunup geliştirilmesi için sendika kurma ve ancak ilgili örgütün kurallarına bağlı olmak koşuluyla istediği sendikaya üye olma hakkını ve bu hakkın kullanılmasında demokratik bir toplumda ulusal güvenlik ya da kamu düzeni ya da başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması bakımından zorunlu bulunan ve ancak yasayla konulmuş olanlar dışında bir kısıtlama uygulamamayı;

b- Sendikaların, ulusal federasyon ya da konfederasyonlar kurma ve konfederasyonların uluslararası sendika örgütleri oluşturma ya da bu örgütlere katılma hakkını;

c- Sendikaların, demokratik bir toplumda korunması bakımından zorunlu bulunan ve ancak yasayla konulmuş olanlar dışında başka sınırlamalara bağlı olmaksızın özgürce çalışma hakkını;

d- İlgili ülkenin yasalarına uygun olarak kullanılmak koşuluyla grev hakkını sağlamayı üstlenir.

2. Bu madde, silahlı kuvvetler ve güvenlik güçleri üyeleriyle Devlet görevlilerinin bu hakları kullanmalarına yasal sınırlamalar koymaya engel değildir.

3. Bu maddenin hiçbir hükmü, Dernek Kurma Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkının Korunmasına ilişkin ve 1948 tarihli Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmesine taraf Devletlere bu Sözleşmede öngörülen güvenceleri zedeleyecek yasal önlemler alma ya da yasaları bu güvenceleri zedeleyecek biçimde uygulama yetkisi vermez.

Madde 9- Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, herkese sosyal sigorta dahil toplumsal güvenlik hakkı tanır.

Madde 10- Bu Sözleşmeye Taraf Devletler:

1. Toplumun doğal ve temel birimi olan aileye, özellikle kuruluşunda

ve bağımlı çocukların bakım ve eğitiminden sorumlu olduğu durumda en geniş olanaklı koruma ve yardım sağlamayı, evliliğin istekli eşlerin özgür oluruyla kurulmasını;

2. Annenin doğumundan önce ve sonra makul bir süre özel olarak korunmasını ve bu dönemlerde çalışan anneye ücretli izin ya da yeterli toplumsal güvenlik yardımını kapsayan izin olanağı sağlanmasını;

3. Tüm çocuklar ve gençler için, anababaları ya da başka koşulları nedeniyle ayırım gözetilmeksizin, özel koruma ve yardım önlemlerinin alınmasını, çocuk ve gençlerin ekonomik ve toplumsal sömürden korunmasını, ahlak ya da sağlıklarına zararlı, yaşamları için tehlikeli ya da normal gelişmelerini önleyecek işlerde çalışmalarının yasayla ceza yaptırımına bağlanmasını, aynı zamanda saptanacak bir yaş sınırının altında ücretli çocuk emeği kullanmanın yasayla engellenip cezalandırılması gerektiğini kabul eder.

Madde 11

1. Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, herkese, kendisi ve ailesi için beslenme, giyim ve konut dahil, yeterli bir yaşam düzeyi ve yaşama koşullarını sürekli olarak geliştirme hakkı tanır. Taraf Devletler, özgür isteğe dayalı uluslararası işbirliğinin bu alandaki temel önemini tanıyarak bu hakkın gerçekleştirilmesini sağlama yolunda gerekli girişimlerde bulunur.

2. Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, herkesin açıktan korunma temel hakkını tanıyarak tek tek ve uluslararası işbirliği yoluyla önlemler alır. Bu önlemler;

a- Teknik ve bilimsel bilgiden tam yararlanarak, beslenme ilkeleri bilgisini yaygınlaştırarak ve doğal kaynakların en etkin biçimde geliştirilip kullanılmasını sağlamak üzere tarım sistemini geliştirip iyileştirerek besin üretim, koruma ve dağıtım yöntemlerini geliştirmek için;

b- Gerek dıştan yiyecek maddesi alan, gerekse dışa yiyecek maddesi satan ülkelerin sorunları gözönüne alınarak, dünya yiyecek maddesi stoklarının gereksinmeye göre dengeli dağılımını sağlamak için; gerekli özel programları da kapsar.

Madde 12

1. Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, herkesin erişilebilir en yüksek bedensel ve ruhsal sağlık standardından yararlanma hakkını tanır.

2. Bu Sözleşmeye Taraf Devletlerce bu hakkı tam olarak gerçekleştirmek üzere yapılacak girişimler;

a- Ölü doğum oranı ve çocuk ölümlerinin azaltılması ve çocuğun sağlıklı gelişmesi için önlemler alınması;

b- Çevre ve endüstri sağlığının her bakımdan iyileştirilmesi;

c- Salgın ve yöresel hastalıklarla, meslek hastalıkları ve öteki hastalıkların önlenmesi, bakımı ve denetlenmesi;

d- Hastalık durumunda herkese tıbbi hizmet ve bakım sağlayacak koşulların yaratılması; için gerekli olan önlemleri içerir.

Madde 13

1. Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, herkese eğitim hakkı tanır. Eğitimin insan kişiliğinin ve onur duygusunun tam gelişmesine yönelik olması ve insan hakları ve temel özgürlüklere olan saygıyı güçlendirmesini sağlar. Ayrıca eğitimin herkesin özgür bir topluma etkin olarak katılmasına olanak sağladığını, tüm uluslararası olduğu gibi, ırksal, etnik ve dinsel gruplar arasında anlayış, hoşgörü ve dostluğu geliştirdiğini ve Birleşmiş Milletlerin barışı koruma etkinliklerini özendirildiğini de kabul eder.

2. Bu Sözleşmeye Taraf Devletler bu hakkı tam olarak gerçekleştirmek amacıyla;

a- İlköğretimin zorunlu olmasını ve herkese ücretsiz sağlanmasını;

b- Orta öğretimin, teknik ve mesleki eğitim dahil, çeşitli biçimlerinin, her önlem alınarak, özellikle ücretsiz eğitimin giderek yaygınlaştırılması yoluyla herkese açık ve herkesçe görülebilir olmasını;

c- Yüksek öğrenimin, her uygun yolla ve özellikle ücretsiz eğitimin giderek yaygınlaştırılmasıyla herkese becerisine göre eşit olarak açılmasını;

d- İlk öğrenimini tamamlayamamış ya da hiç görmemiş kişiler için temel eğitimin olabildiğince özendirilmesi ya da güçlendirilmesini;

e- Her düzeyde, bir okul sisteminin geliştirilmesini, yeterli bir burs sisteminin kurulmasını ve eğitim personelinin maddi koşullarının giderek iyileştirilmesini kabul eder.

3. Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, anababaların ya da -kimi durumlarda- yasal vasilerin, Devlet tarafından kurulanların dışında Devletçe konmuş ya da onanmış belli eğitim ölçülerine uyan okullar seçme özgürlüklerine saygı göstermeyi ve çocuklarının kendi inançları doğrultusunda ahlak ve din eğitimi görmelerini sağlamayı üstlenir.

4. Bu maddenin hiçbir hükmü, her durumda bu maddenin 1. fıkrasında öne sürülen ilkelerin gözetilmesi ve verilen eğitimin Devlet tarafından konacak belli ölçülere uygun düşmesi koşuluyla, birey ve kuruluşların eğitim kurumları kurma ve yönetme özgürlüğünü zedeleyici biçimde yorumlanamaz.

Madde 14- Bu Sözleşmeye Taraf her Devlet, taraf olduğu sırada, ana ülkesi ya da yargı yetkisi içinde bulunan öteki ülkelerde ücretsiz ve zorunlu ilk öğretim verme gücünde değilse, herkes için ücretsiz ve zorunlu eğitim ilkesinin -belirtilecek makul bir süre içinde- giderek uygulanmasına ilişkin ayrıntılı bir uygulama planını iki yıl içinde benimsemeyi üstlenir.

Madde 15

1. Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, herkese;

a- Kültürel yaşama katılma;

b- Bilimin gelişme ve uygulanmasının sağladığı olanaklardan yararlanma;

c- Sahibi olduğu bilimsel, edebi ve sanatsal herhangi bir üründen doğan manevi ve maddi çıkarlarının korunması hakkını tanıır.

2. Bu Sözleşmeye Taraf Devletlerce bu hakkın tam olarak gerçekleşmesi için yapılacak girişimler, bilim ve kültürün korunması ve geliştirilmesi için gerekli olan önlemleri içerir.

3. Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, bilimsel araştırma ve yaratıcı etkinlikler için kaçınılmaz olan özgürlüğe saygı göstermeyi üstlenir.

4. Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, bilimsel ve kültürel alanda uluslararası ilişki ve işbirliğinin özendirilip geliştirilmesinden doğacak yararları tanıır.

BÖLÜM IV

Madde 16

1. Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, Sözleşmenin bu bölümü uyarınca, bu belgede tanınan hakların gözetilmesi konusunda benimsedikleri önlemler ve gösterdikleri gelişmelere ilişkin raporlar sunmayı üstlenir.

2. **a-** Tüm raporlar, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine sunulur. Genel Sekreter, bu sözleşmenin hükümleri uyarınca raporların örneklerini incelemesi için Ekonomik ve Toplumsal Konseye iletir.

b- Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, bu sözleşmeye Taraf Devletlerin

aynı zamanda uzmanlık kuruluşlarına üye olanlarından gelen raporların ya da ilgili bölümlerinin birer örneğini kuruluş amaçları uyarınca adı geçen kuruluşların sorumluluğu içine giren bir konuyla ilgili olduğunda bu uzmanlık kuruluşlarına da gönderir.

Madde 17

1. Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, Ekonomik ve Toplumsal Konsey tarafından bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği bir yıl içinde Taraf Devletlere ve ilgili uzmanlık kuruluşlarına danışarak belirlenecek bir program uyarınca aşamalı olarak raporlarını verir.

2. Bu raporlar, bu Sözleşmeyle üstlenilen yükümlülüklerin yerine getirilme düzeyini etkileyen etken ve güçlükleri gösterebilir.

3. Bu Sözleşmeye Taraf Devletlerce ilgili bilgilerin daha önce Birleşmiş Milletler ya da herhangi bir uzmanlık kuruluşuna verilmiş olması durumunda, bu bilginin yenilenmesine gerek yoktur, sunulmuş olan bu bilgiye açıkça değinmek yeterlidir.

Madde 18- Ekonomik ve Toplumsal Konsey, Birleşmiş Milletler Antlaşması gereğince insan hakları ve temel özgürlükler alanındaki sorumluluklarını yerine getirirken, uzmanlık kuruluşlarıyla, etkinlik alanları içine giren ve bu Sözleşme hükümlerinin gözetilmesinde gösterilen gelişmeler konusunda kendisine verecekleri raporlara ilişkin düzenlemeler yapabilir. Bu raporlar, ilgili kuruluşların yetkili organlarıncı benimsenen uygulamalara ilişkin karar ve tavsiyeleri içerebilir.

Madde 19- Ekonomik ve Toplumsal Konsey, insan haklarına ilişkin olarak 16 ve 17. maddeler uyarınca Devletler tarafından ya da 18. madde uyarınca uzmanlık kuruluşları tarafından sunulan raporları, incelemesi ve genel tavsiyesinin alınması ya da gereğinde bilgi için İnsan Hakları Komisyonuna iletebilir.

Madde 20- Bu Sözleşmeye Taraf Devletler ve ilgili uzmanlık kuruluşları, Ekonomik ve Toplumsal Konseye, 19. madde uyarınca yapılacak herhangi bir genel tavsiye üzerine ya da İnsan Hakları Komisyonunun herhangi bir raporunda ya da bu raporda anılan herhangi bir belgede bu genel tavsiyeye ilişkin değinmeler üzerinde görüş bildirebilir.

Madde 21- Ekonomik ve Toplumsal Konsey, Genel Kurula zaman

zaman, genel nitelikteki tavsiyelerle bu Sözleşmeye Taraf Devletlerden ve uzmanlık kuruluşlarında bu Sözleşmede tanınan hakların genel gözetiminde gösterilen gelişmeler ve alınan önlemlere ilişkin olarak verilen bilgilerin bir özetini içeren raporlar sunulabilir.

Madde 22- Ekonomik ve Toplumsal Konsey, bu Sözleşmenin bu bölümünde anılan raporlardan doğan ve bu Sözleşmenin etkin biçimde uygulanması için alınabilecek uluslararası önlemler konusunda kendi yetki alanları içinde karar vermelerinde yardımcı olabilecek konuları, Birleşmiş Milletlerin öteki organları, yardımcı organları ve teknik yardım sağlamakla görevli uzmanlık kuruluşlarının dikkatine sunabilir.

Madde 23- Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, bu Sözleşmede tanınan hakların gerçekleştirilmesi yolundaki uluslararası etkinliğin; sözleşmelerin yapılması, tavsiyelerin benimsenmesi, teknik yardım sağlanması ve ilgili hükümetlerle birlikte inceleme ve danışma amaçlı bölgesel toplantılarla teknik toplantıların yapılması gibi yöntemleri içerdiğini kabul eder.

Madde 24- Bu Sözleşmenin hiçbir hükmü Birleşmiş Milletler Antlaşmasında ve uzmanlık kuruluşlarının kuruluş belgelerinde, çeşitli Birleşmiş Milletler organlarının ve uzmanlık kuruluşlarının bu Sözleşmede ele alınan konulara ilişkin sorumluluklarını tanımlayan hükümleri zedeleyici biçimde yorumlanamaz.

Madde 25- Bu Sözleşmenin hiçbir hükmü, tüm halkların doğal zenginlik ve kaynaklarını tam olarak ve özgürce kullanmak ve bunlardan yararlanmak konusundaki doğal hakkını zedeleyici biçimde yorumlanamaz.

BÖLÜM V

Madde 26

1. Bu Sözleşme, Birleşmiş Milletler üyesi herhangi bir Devletin ya da Birleşmiş Milletlerin herhangi bir uzmanlık kuruluşu üyesinin, Uluslararası Adalet Divanı Statüsüne Taraf herhangi bir Devletin ve Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nca bu Sözleşmeye taraf olmaya çağrılmış olan herhangi bir başka Devletin imzasına açıktır.

2. Bu Sözleşme onaya bağlıdır. Onay belgeleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine verilir.

3. Bu Sözleşme, bu maddenin, 1. fıkrasında anılan herhangi bir Devletin katılmasına açıktır.

4. Katılma, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine bir katılma belgesinin verilmesiyle olur.

5. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, bu Sözleşmeyi imzalamış ya da ona katılmış olan tüm Devletlere, her onay ya da katılma belgesinin verilişini bildirir.

Madde 27

1. Bu Sözleşme, otuzbeşinci onay ya da katılma belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine verildiği tarihten üç ay sonra yürürlüğe girer.

2. Otuzbeşinci onay belgesi ya da katılma belgesinin verilişinden sonra bu Sözleşmeyi onaylayan ya da ona katılan her Devlet için bu Sözleşme, kendi onay belgesi ya da katılma belgesini verdiği tarihten üç ay sonra yürürlük kazanır.

Madde 28- Bu Sözleşmenin hükümleri, federal Devletlerin her kesiminde, herhangi bir sınırlama ya da ayırım yapılmaksızın yürürlüğe girer.

Madde 29

1. Bu Sözleşmeye Taraf herhangi bir Devlet, bir değişiklik önerisinde bulunabilir ve bu amaçla Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine başvurabilir. Bunun üzerine Genel Sekreter, değişiklik önerisini bu Sözleşmeye Taraf Devletlere, sözkonusu önerileri görüşmek ve oylamak üzere Taraf Devletlerce yapılacak bir Konferansa taraftar olup olmadıklarını bildirmelerini isteyerek duyurur. Taraf Devletlerin en az üçte birinin böyle bir Konferansı desteklemesi durumunda, Genel Sekreter Birleşmiş Milletlerin girişimiyle bir Konferans toplar. Bu Konferansta hazır bulunan ve oy verenlerin çoğunluğu tarafından benimsenen bir değişiklik onamak üzere Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'na sunulur.

2. Sözleşme değişiklikleri Genel Kurul'ca onanarak bu Sözleşmeye Taraf Devletlerce üçte ikisi tarafından kendi anayasal işlemleri uyarınca kabul edildiğinde yürürlük kazanır.

3. Değişiklikler yürürlüğe girdiğinde bunları kabul eden taraf devletler için bağlayıcı olur. Öteki Taraf Devletlerse, bu Sözleşmenin hükümleriyle ve kabul ettikleri daha önceki değişikliklerle bağlıdır.

Madde 30- Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, 26. maddenin 5. fıkrasına göre yapılan bildirimlerden ayrı olarak aynı maddenin 1. fıkrasında anılan tüm Devletlere;

a- 26. maddeye göre yapılan imzalama, onaylama ve katılmaları;

b- 27. maddeye göre bu Sözleşmenin yürürlüğe giriş tarihiyle, 29. maddeye göre herhangi bir değişikliğin yürürlüğe giriş tarihini bildirir.

Madde 31

1. Çince, Fransızca, İngilizce, İspanyolca ve Rusça metinleri aynı ölçüde geçerli olan bu Sözleşme Birleşmiş Milletler arşivine konur.

2. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri 26. maddede anılan tüm Devletlere bu Sözleşmenin onaylı örneklerini gönderir.